

zoper Čerkese potreboval, je zapustilo stotero in stotero Černagorcov svoje gore, in se je podalo v vojaško Rusovsko službo.

Zlo ste tedaj revšina in sila tega krivi, ako se še zmirej sliši od roparskiga življenja Černagorcov. (Konec sledi.)

Še nekaj od zamaknjenih.

Unidan smo brali v „Danici“ nekatere misli zastran zamaknjenih. Častiti g. pisatelj je z mirno kervjo to reč pretresel in prav svetoval, da „v taci prikazni ni prenašlo vsiga verjeti in za čudno spoznati“. Tudi naše mnenje je tako, zlasti, ker so skušnje poslednjih časov očitno kazale, da je za vsemi temi prikazni ali le boleznin bila brez goljufije, ali goljufija sama brez bolezni, ali boleznin in goljufija združene. Od kod te čudne bolezni izvirajo, ni težko spoznati, ako se pomisli, da le ženski spól v nekih posebno mladih letih je zapopaden v ti bolezni, bolj redko kakošna zlo občutljiva in kervi-polna vdova, — nikdar pa stara babica. Povest starih časov se ne prederzujemo razsojevati, ker nam gré le resnico naših časov zvediti. Ker nam pa častiti g. pisatelj v „Danici“ več zgodb pové, povémo tudi mi eno iz sodniškiga preiskovanja, in le tako natančno preiskovanje se nam edina prava pot zdí, resnico goljufije ločiti. Omenjena zgodba je pa bila tale:

Bilo je o pozni jeseni leta 1849, ko se je po spodnji Inovi dolini na Tiroljskim na enkrat hrup čudovite prikazni v Ebsu razširil. „Dve deklici“ — se je pripovedovalo — „ste po Božji milosti izvoljeni, strašno terpljenje našiga Izveličarja pregrešnemu ljudstvu zopet pred oči postaviti, da se k pokori podá“. In zares ste bile v Ebsu dve deklici, ena 11, druga 13 let stara, nad katerih martrami se je vse čudilo, in ko se je slišalo, da ju je zdravnik popred za božjast in želodčni kerč ozdravljaj pa ne ozdravil, so vražni ljudje berž verovati začeli, da to ni boleznin, ampak posebin čudež božji. Po več ur ste ležale deklici s sklenjenimi rokami in britkiga obličja, brez da bi se bile ganile, kakor zamaknjeni. Tudi kri ste potile in o petkih ob deveti uri ste umirale. Clo od daljnih krajev Bavarskiga so vreli ljudje, nekteri iz rado-vednosti, nekteri iz pobožnostik njima, — darov se starišem ni manjkalo, ki jim jih je pobožna množica darovala. Med tem se drug zdravnik, Kiederer po imenu, ozdravljanja imenovanih čudovitih zamaknjenih loti, ali kmalo se mu je pozdevati jelo, da za tem bo kaj družiga — kot čudež božji. Zdravnik razodene svoje dvombe g. kaplanu tistiga kraja, in ta musvetje, naj pokliče še zdravnika iz Kufsteina v posvêt. Ta zdravnik se podá velki teden (ko je že to zamaknjenstvo čez eno leto terpelo) k deklicama v Ebs, in ju je po tem večkrat obiskal. Tudi njemu se je pozdevati jelo, da bi utegnile deklici nekoliko bolne biti, terpljenje Kristusa pa, katero posnemate, je spoznal za golo hinavšino. Na to razsodbo zdravnikovo je ukazal kantonski poglavar v Kufsteinu deklici bolnišnici milostnih sester (barmherzigen Schwestern) izročiti, kamor ste se po sili tudi materi zamaknjenih podale. Višji gospéj te bolnišnice se je čudno zdelo, zakaj da mater ni preč spraviti, ker ste deklici brez nju v bolnišnici dobro shranjene. Ukazala jima je tedaj, naj greste domú. Ko odidete, je jelo zamaknjenstvo se kmalo bolj poredkama prikazovati in ni bilo tako redovno kakor poprej pričó mater. 25. aprila pa ste deklici gospodu fajmoštru Kufsteinskemu skesani obstale: „da nju terpljenje je bilo le hinavšina, ker ste jima materi tako ukazale in ju tega naučile“. Še tisti dan je bil konec dolgo

terpeče komedije, s katero so se ljudje sleparili, da so darove donašali, — deklici ste jele od dne do dne zdravši obraz dobivati, ker ste bile škodljiviga siljenja proste. Gosposka pa je zatožila materi sleparici, in 9. julija t. l. je bila očitna obravnavna zavolj te goljufije pri kolegialni sodii v Rattenbergu, ktera ju je na več mescov v keho obsodila.

In tako je bilo te sleparije, katero so zape-ljani vražni ljudje za čudež božji molili, konec.

Ta zgodba je nov dokaz, kako nevarno je, take in enake prikazke prenašlo za čudeže spoznati, pre-den po besedah sv. Pavla „ne poskusimo duhov: ali so zares iz Boga“.

Hvaležni smo o tem pa tistim duhovnim gospodam, ki si prizadevajo v taci prikazni resnico odkriti in se ne bojé, jo svetu brez ovinkov na znanje dati.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Zagreba piše „Südsl. Zeit.“ da so cesar na-pravo zidaniga mosta čez Savo poleg Zagreba dovolili, in se bo to delo, berž ko bo moč, začelo.

Na Koroškim je podaril cesarjev adjutant general žl. Kellner 12050 fl, povodnjencam.

Iz Gorice na sv. Andreja dan. Ljube Novice! Ko prinesem svojim učencam slovenšine Vaše liste, ki popišejo mnoge nesreče po povodnjih v raznih krajih, jih podam za glasno predbranje nalaš takim fantinčem, ki so po primerleju bili ravno iz nekterih po povodnji poškodovanih krajev. Lahko si mislite, kako močno je brave in zavolj njih tudi poslušavce ganila nesreča, ki je zadela njih lastne znance, sosede in žlahto. Ko pa pride na versto popis nadloge prebivavcov na Ljublj. močirju, in kako je nek miloserčin mož v čolnu pri-peljal kruha za razdeljenje med mraza in lakoti trepe-tajoče reveže, je marsiktero okó v solzah plavalo; in kdo popiše moje veselje, ko na svoje brez vsiga na-mena učence h kaki milošnji nagovarjati, izrečene be-sede: Fantinci, kako lahko bi tudi že marsikteri iz vas tem revežem saj k enimu takimu kosčiku kruha pripomogel, ko bi le tisti krajcer njim daroval, ki ga morde brez vse potrebe le za kake sladkarije zaverže in si s tem le zobé, želodec in zdravje kazí! — Kdo po-piše moje veselje, ko na te besede zaslišim občin gro-movit oglas: „Dajmo tudi mi kaj za te uboge revčike, zložimo tudi mi kaj za njih pomoč!“ Na pohvalo tega tako častivniga sklepa zares tudi koj o sledečim pervim sosnidu k slovenšini vsak učenec kaj prinese — nar manj po 5 ali 6, pa tudi po 8, 10 in nekteri clo po 12, eden 13 in dva tudi po 15 krajcar-jev, tako de nabéra od vsih 32 z mojim dodatkam znese teh 5 tû pridjanih goldinarjev. Namenili smo jih scer bili pervikrat omenjenim močircam; ker smo pa med naberanjem zvedili še večí nesrečo nam bližnejih Ložanov pri Cerkniškem jezeru, jih prosimo odrajtati tem, kadar se kaj obilniših darov za-nje tudi še od družih krajev nabere. Prosimo pa Vas, drage Novice, ta naš majhin dar, de ne bo mogel nihče naména natolcovati, brez vsiga podpisa v Vašim listu le s tem omeniti, de se v njem med družimi darovavci in darovavnimi zne-ski berejo: Učenci slovenšine na realni šoli v Gorici 5 gold. za Ložane pri Cerknici *).

Rodoljubski.

Iz Tersta beremo v Teržaškim časopisu, da je hvalevredna misel, ki jo je v ondašnjim listu g. dr. Klun sprožil, že vresničena, ker se je 3. t. m. odbor Krajncov osnoval, ki po izgledu Koroškiga odbora, nabira milodare za reveže po poslednjih nesrečah na Krajskim. Zbrali so se v ta blagi namen g. Ig-

*) Se je zgodilo v poslednjim listu, v katerim nismo več mogli pričujočiga dopisa natisniti, ker smo ga le malo ur pred natisam prejeli. Vred.

naci Heis, g. Franc Jugovic, g. Jožef Kladnig, g. Jožef Prey, g. Janez Vesel (Koseski) in pa gospoda Franc Zaje in Matija Skala, kaplana Teržaška. Milodari naj se pošljejo na gosp. Heisa, velikiga tergovca „Piazza della dogana Nr. 952“, v 1. nadstropji. Nadjati se je, da bo po nevtrudljivim prizadevanji teh gospodov veliko milodarov za uboge Krajnce nabralo.

Iz Komna na Krasu. Letos nas je zima zlo prehitela, ker je že čez en čevljev sneg pri nas padlo; še veliko répe in zelja je pod njem; dragine klaje se je zlo bati, ker se, kakor se sliši, v Terstu cent sena že po 2 fl. in 30 kr. prodaja. — Z veseljem slišimo, da za pogojsenje Krasa se bo društvo ustanovilo, saj je zadnji čas, da bi se Krasa prebivavci iz nemarniga spanja v svoj lastni prid prebudili; hvala možem, ki so se te reči poprijeli! — 24. dan pretečeniga mesca je v Lipi na Krasu neka kmetica dvojčike porodila, ki sta bila od spredej vkup zrašena; en život je po porodu 8 ur, drugi pa 24 ur živel. — 26. dan p. m. se je na velikim Dolu na Krasu enimu otroku, ki so samiga pri ognji pustili, oblačilo vnelo; revček je žalostno smert storil. Naj bi stariši vender enkratspoznali, kako nevarno je otroke same pri ognji puščati. — 4. grudna bo v našo tehantijo duhoven Jezusoviga reda prišel in v Komenu skozi 12 dni duhovne vaje deržal; pri svojih pridigah v Št. Andreji pri Gorici, ako ravno Talijan, se (kakor Slovenci pravijo) v slovenšini hvaljeno obnaša. Naj bi tistim Furlanam, ki naš narod zatreti mislijo, v izgled bil! A. B. *)

Iz Ljublane. Ker se zmirej bolj govorica širi, da ima tudi deželno poglavarstvo iz Ljubljane priti, je unidan mestni odbor sklenul, po poslancih prošnjo cesarju v roko podati, v kateri se Njih veličanstvo prosi: da naj bi deželno poglavarstvo v Ljubljani ostalo, ali če to ne more biti, se saj kakšno drugo povračilo mestu za mnoge druge zgube dati blagovolilo. Mestni g. župan s 6 odborniki se bo te dni v ta namen na Dunaj podal, — Gotovo je, da hočejo cesar grad pod Turnam kupiti, ga olepšati, in maršalu Radecki-mu za čas njegoviga življenja prepustiti. — Oče cesarjev so podarili nesrečnikom na Krajskim 300 fl., mati cesarjeva 100 fl., nadvojvodinja Elizabeta 50 fl., cesarjev adjutant žl. g. Kellner pride na poti iz Laškiga tudi v Ložko dolino i. t. d. z milodari cesarjevimi. Smešno je bilo unidan v nar večim Dunajskim časniku „Presse“ brati, da je nadvojvodinja Sofia Ljubljanskiu deželnimu g. poglavarju 100 fl. poslala za nesrečnike na Koroškem! Malo dni poprej smo v ravno tem časopisu brali: „družba zgodovinska Koroška je imela velki zbor v Ljubljani“, in kmalo potem „družba kmetijska Koroška je imela velki zbor v Ljubljani“!! Družbe Koroške hodite po tem takim s svojimi zbori čez Ljnbelj v Ljubljano, — g. deželni poglavar v Ljubljani bi pa mogel prejetih 100 fl. na Koroško poslati!!! — G. dr. Jarc, sedaj začasni gimnazialni vodja v Ljubljani, je izvoljen začasni nadzornik gimnazij na Horvaškem in Slavonskim; fajmošter stolne cerkve in korar g. Karl Zorn je infilirani stolni tehant izvoljen, — gospoda doktorja in profesorja Pogačar in Polz pa korarja pri stolni cerkvi.

Novičar iz mnogih krajev.

Nar važniši novica poslednjih dni je zgodba 2. dan tega mesca v Parizu; vès svet sedaj gleda na to, kar se na Francoskim godi. Znano je tudi bravam „Novic“ huda razpartija med Napoleonam, pred-

sednikom Francoske ljudovlade (republike), in pa med postavdajavnim državnim zborom v Parizu, ki je od dne do dne huji prihajala bližje ko je čas prihajal (majnik prihodnjiga leta), ko bi bil imel predsednik po postavi Francoske vstave se višji oblasti odpovedati. Pričakovalo se je tedej že zdavnej, da se bo kaj posebniga zgodilo, prestreči to razpartijo, kar prinese telegraf iz Pariza 2. dan t. m. nenadno novico, da je državni zbor raztiran, državno svetovavstvo razpušeno, mesto Pariz v obsedni stan djano, več imenitnih generalov in glavarjev mnogih politiških strank zapertih, mnogo časopisov prepovedanih, občinska volitna pravica vpeljana, vsa oblast v rokah Napoleona. Druge telegrafne naznanila so prinesle nagovora predsednika na armado in na ljudstvo, ki sta bila 2. grudna po vsih ulicah Pariza nabita, v katerim vzroke razodeva, po katerih se je primoraniga spoznal, to v rešitev dežele storiti. In tako se je mahoma zgodilo, kar se je za prihodnje leto napovedovalo in tako rekoč čez noč od 1. na 2. grudna. Armada v Parizu, kateri zapovedujejo Napoleonu nar zvestejši iz dežele poklicani generali, mu je popolnoma vdana, — mesto je mirno; le na nekterih krajih je množica nepokojna postala, pa armada jo je s topovi in pušami kmalo ukrotila; — tudi na deželi je po telegrafnih naznanilih dosihmal mirno. Od 3. grudna je prinesel telegraf iz Pariza sledeči važni proglas predsednika, s katerim napové novo osnovo vlade, namreč: „armada mi ima v 48 urah, dežela pa od 14. do 16. t. m. razodeti: ali mi pripusti ljudstvo na podlagi oblasti perviga konzula daljno višji oblast na 10 let, v kateri sim ljudstvu odgovoren, ministri pa samimu meni podložni, in po kateri se bo postavilo državno svetovavstvo in dvoje zbornice. Ljudstvo mi ima na te vprašanje v kratkim odgovoriti, da reče „da“ ali ne“. — Med tem je predsednik začasno svetovavno komisijo iz 90 mož izvolil. — Kako se bo vse to dalje razvilo in končalo, sam Bog vé, ker, kakor skušnje preteklih let kažejo, predsednik pri vsi svoji terdni volji samoblastno red in mir dežele ustanoviti, ni prav stanovitnih misel, (sedaj govori vedno od ljudovlade, dve leti ni skorej od nje zinul, — občinsko volitno pravico je lani odpravil, zdaj jo je spet vpeljal i. t. d.) in ker je Francoska dežela spodrita od 5 strank, ktere so ena soper drago; ena je Napoleonu vdana, druga hoče naslednika predzadnjiga, tretja naslednika zadnjiga kralja — eni hočejo pošteno in zmerno ljudovlado, — mnogo jih je pa tudi, ki imajo namene razvujzdaniga brezpostavstva, katerih naj Bog vsako deželo obvarje! To je sedanji stan na Francoskim. Nihče ne more prerok biti prihodnjiga časa. Poslednje telegrafne naznanila povedó od 6. grudna zvečer: Napoleon je premagal; vstaja je zadušena; povsod vlada mir; novíce iz dežele so dobre; vojaki počivajo. Napoleon je vsim europejskim vladam naznanil, da bo svetu mir ohranil. — Po celim svetu sloveči vòdni mož Vincenci Prisnic v Gräfenbergu na Sležkim, ki je vse bolezni z merzlo vodo ozdravljaj in pri katerim je vsako leto stotero in stotero bolnikov pomoči iskalo, je 28. nov. za vodenico umerl. Svoji rodovini je zapustil veliko premoženje.

Iz Celja. V nedeljo 14. dan t. m. bojo naši verli rodoljubi zopet igrali kratkočasno slovensko igro gosp. Babnika „goljufan stare“ v pripomoč našim nesrečnim slovenskim bratom na Krajskem in Koroškem. Povabimo prijazno vse dobrotljive domorodce in domorodke iz Celja in zunaj Celja! Perva igra je donesla 192 fl. Xp.

*) Nismo prejeli.

Vred.